Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtŭ și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 8. Brașovŭ, Mercurĭ 11 (23) Ianuarie 1889.

Brașovŭ, 10 Ianuarie v.

Fără 'ndoială că cetitorii, carĭ ca și noi urmărescŭ di de di desbaterile din camera ungurescă asupra proiectului nouei legĭ militare, nu o facŭ acésta pentru-că s'arŭ aștepta la vr'o modificare a legii.

Ca sĕ se modifice proiectulŭ de lege, cum amŭ disŭ, nicĭ vorbă nu póte fi; porunca-i poruncă și d-lŭ Tisza scie, că dela împlinirea ei atérnă și dilele ministerului sĕu. Pe elevii sĕĭ din dietă, carĭ începuseră a se sburli, i-a dăscălitŭ puțintelŭ și i-a astĕmpĕratŭ, ér printr'unŭ semnŭ la sfântulŭ bugetŭ, că șĭ-ar pute întórce fața de către ei, i-a făcutŭ sĕ nu mai dică cârcŭ.

Prin urmare, în astă privință nicĭ o curiositate nu ne-ar pute face sĕ urmărimŭ desbaterile din cameră, sciindŭ că proiectulŭ se va vota așa precum s'a înfățișatŭ.

Dér le urmărimŭ pentru hazulŭ lucrului, căcĭ sĕ fimu dreptĭ, nu suntŭ fără hazŭ desbaterile. Deoparte vedĭ o oposițiune neputinciósă făcêndu-se fărîme și cerêndŭ cu emfasă în numele „nației" lucrurĭ, ce bine scie că nu le póte avé; de altă parte vedĭ pe „pururea învingĕtorul" ministru Tisza, cu aerulŭ lui Joe, dér cu frica pentru portofoliu în sînŭ, dăscălindŭ oposițiunea și făcêndŭ semnŭ elevilorŭ sĕĭ sĕ tacă sĕu sĕ dică ca elŭ, și tóte acestea érășĭ în numele „nației" și alŭ „patriei".

Se întêmplă întocmai ca pe scena unui teatru, unde rolurile suntŭ împărțite și unde tóte mergŭ după poruncelă și după lecțiunile de probă ce s'au ținutŭ mai 'nainte. Direcțiunea generală din Viena a teatrelorŭ parlamentare a poruncitŭ regisorului Tisza, acesta a împărțitŭ rolurile, și probele s'au ținutŭ în cluburile partidelorŭ: liberală, oposițională moderată și oposițională estremă; ér pe scena din dietă lucrurile mergŭ strună, căutândŭ fiecare vorbitorŭ sĕ facă efectŭ cu vorbele: „nația", „patria", „țéră", „cultură națională maghiară" și altele.

Hazulŭ lucrului e cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ unii vorbitorĭ îșĭ jócă de minune rolulŭ lorŭ de comedianțĭ. Ilŭ audĭ pe extremulŭ oposiționalŭ Iranyi dicêndŭ, că ceea ce elŭ pretinde, de esemplu armată maghiară de sine stătătóre, cu limba de comandă ungurescă, o pretinde „națiunea"; ilŭ audĭ pe moderatulŭ oposiționalŭ Apponyi dicênd că „nația" pretinde ca esamenulŭ de oficerŭ în reserva armatei comune sĕ se facă în limba ungurescă; în urmă vinŭ comedianții guvernamentalĭ și totŭ în numele „nației" decidŭ lupta de vorbe late și umflate în favórea marelui regisorŭ Tisza.

Nu-i curată comedia de a susține, că „nația" și érăși „nația" cere trei lucrurĭ contradicĕtóre în aceeașĭ cestiune?

Care dintre corifeii dietei representă „nația" și în numele cărei „națiunĭ" vorbescŭ ei?

Vorbescŭ în numele tuturorŭ naționalitățilorŭ? Atuncĭ cine le-a datŭ voiă sĕ spună neadevĕrurĭ ca acestea: că naționalitățile nemaghiare cerŭ, de esemplu, ca esamenulŭ de oficerŭ în reservă sĕ-lŭ depună în limba maghiară, când ele îșĭ au limba lorŭ maternă? Orĭ că cerŭ armată de sine-stătătóre maghiară, despre care „Magyar Allam" dicea în dilele trecute, că ar fi celŭ mai bun mijlocŭ de maghiarisare?

Vorbescŭ numai în numele naționalității maghiare? Atuncĭ cu ce dreptŭ pretindŭ ei, că țera întrégă, poporațiunea întrégă cere prin graiulŭ lorŭ „limba maghiară" în armată, „cultură națională maghiară", ca și când din Carpațĭ și până la Pojunŭ n'ar fi decâtŭ Kulturegyletiștĭ?

Sĕ nu uite representanții poporului maghiarŭ, că numai pe Maghiarĭ îĭ representă, că încă nu s'a făcutŭ globulŭ maghiarŭ și decĭ patria acésta mai e și a altora, carĭ au sĕ dică o vorbă. Decă în închipuirea lorŭ bolnăviciósă se mângăe cu vorbele góle, că „idea de statŭ maghiarŭ" orĭ „cultura națională maghiară" — pe care de altmintrelea ca cultură nu o simțimŭ nicăirĭ, ci numai ca șovinism—au prinsŭ rădăcinĭ, le-o spunemŭ sincerŭ că sĕ-lŭ ferescă Dumnedeu pe d-lŭ Tisza orĭ pe altŭ șovinistŭ sĕ nu s'apuce vreodată la vr'o primejdiă cu mânile de salcia culturii maghiare, căĭ duce vêntulŭ cu salciă cu totŭ.

Le-amŭ mai spus'o șoviniștilorŭ, că e vremea sĕ le iasă odată gărgăunii din capŭ și sĕ nu mai viseze, că în acéstă patriă vorŭ pute prinde rădăcinĭ ideile smintite de maghiarisare, câtă vreme va fi aci suflare românéscă orĭ săsescă, sérbéscă orĭ slovacă!

Conversiunea ungară.

La 16 Ianuarie a apărutŭ publicațiunea ministrului ung. relativă la conversiunea, adecă schimbarea obligațiunilorŭ ungurescĭ pentru desărcinarea pămêntului. Publicațiunea se provócă la art. de lege 32 din 1888, prin care se împuternicesce ministrulŭ de finanțe a denunța tóte obligațiunile ung. de despăgubirea pămêntului inclusive cele *transilvane* și *temeșane* și a le rĕscumpăra decă proprietarii lorŭ nu s'arŭ învoi a le preschimba cu altele nouĕ, care se vorŭ emite acum. Nouĕle obligațiunĭ se emitŭ în sumă totală de 199.509,000 fl. în piese de 100, 500, 1000, 5000 și 10,000 fl. se vorŭ fructifica cu 4 la sută pe anŭ (cupónele scadŭ la 1 Mai și 1 Nov.) și se vorŭ amortisa în 70 anĭ prin douĕ tragerĭ în fiă-care anŭ. La plătirea cupónelorŭ cum și a pieselorŭ sortate nu se va subtrage nimicŭ. Tragemŭ atențiunea tuturorŭ proprietarilorŭ, carĭ au asemenĭ hârtii (în mânile Românilorŭ scimŭ că se află cu deosebire oblig. de desp. transilvane—siebenbürgische Grundentlastungs-Obligationen), ca, decă voescŭ sĕ priméscă în loculŭ lorŭ de cele nouĕ 4%, acelea li-se oferŭ sub următórele condițiunĭ: 1) Obligațiunile vechĭ *ungare* și *temeșane*, de orĭ-ce categoriă se vorŭ primi în cursŭ de fl. 105, plus interesele din 1 Nov. până în 1 Mai 1889 (5% minus 7% dare de venitŭ = fl. 4·65) de fl. 2·45 cu totulŭ fl. 107·45; 2) Oblig. *transilvane* în cursŭ de fl. 105, plus interesele din 1 Ian. până la 1 Mai (5% minus 7% dare = 4·65 fl.) de fl. 1·63, cu totulŭ de fl. 106·63. Nouĕle obligațiunĭ de 4% se vorŭ computa suta cu 88½ plus 4% interese din 1 Nov. până 1 Mai 1889, în totalŭ cu fl. 90·50. Toțĭ carĭ vreu sĕ se folosescă de oferta acésta, trebue sĕ'șĭ depună obligațiunile *până inclusive 9 Faurŭ a. c.* anume în Pesta și Agramŭ la cassele statului, la tóte perceptoratele de dare ungare, afară de acestea la „Ungarische Creditbank, Oest. Credit-Anstalt" și filialele lorŭ, la Oester-Bodencreditanstalt și la cassa S. M. v. Rothschild.

Deponenții capĕtă pentru titlurile depuse o recepisă, pe care după dece dile o înapoéză și primescŭ titlurĭ provisorice emise din partea ministerului de finanțe, eventualŭ cu diferința de numerarŭ. *După 15 Aprilie* a. c., titlurile provisorice se vorŭ schimba cu alte definitive.

Denunciarea sĕu abdicerea oblig. *transilvane* și *temeșane* va urma numai după trecerea terminului de sub-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Dragoste și bețiă.

Cupe góle!? Nu scițĭ încă
Prietinĭ, ce-i dulceața-adêncă
A beției?
Beatŭ ții peptŭ cu cruntulŭ taurŭ!
Bea pân'ești în anii de-aurŭ
Ai juniei!

Vinu-i apă din isvorulŭ
Siloamului; noi dorulŭ
Sĕ-i purtămŭ?
Lado tu, frumósă Lado,
Scaldă cupa 'n vinŭ și ad'o
Sĕ 'nchinămŭ!

Umple-o cupă și tu Nino
Și la gâtulŭ meu anin'o
Cu-a ta salbă
De mărgele 'n fața ta.
Pórtă-te iubita mea
Nino albă!

Las' sĕ bĕu făr' de popasŭ
Căci am voe; și apoi las'
Sĕ mĕ 'nece
Aburĭ dulcĭ eșițĭ din spumă.
Bețĭ mĕĭ! câtŭ nu sunteți humă!
Timpulŭ trece!..

Deva, 1888.

Ionŭ M. Nița.

Cântece poporale.

culese de *Iuliu Moldovanu*.

De-ar da Dumnedeu totŭ rele
Pe pămêntŭ sĕ pice stele
Și pe ceriu sĕ taiu nuele
La lelea totușĭ oiu mere.

*

Câte florĭ îsŭ pe rĕzorŭ
Tóte strigă sĕ mĕ'nsorŭ
Numai flórea cea de lazŭ
Strigă ca sĕ mĕ mai lasŭ
Că hrăni-m'oiu de nĕcazŭ.

*

Fă-mĕ Dómne ce mi-i face
Fă-mĕ-unŭ mĕrŭ roticălatŭ
Cu crengile pe bănatŭ
Sĕ vie mândrele mele
S'alégă care-orŭ vrea ele.

*

Du-te du-te negurită
De pe parĭ de pe uliță
De pe parĭ de pe nuele
De pe ochii mândrei mele.

*

Tu lelită fĕtulŭ meu
Rógă-te lui Dumnedeu,
De-oiu trăi sĕ fiu alŭ tĕu,
De nu acum mai apoi
Sĕ trăimŭ totŭ amêndoi.

*

Tună Dómne și trăsnesce
Totŭ în celŭ ce despărțesce
Pe-unŭ feciorŭ și pe o fată
Când dragostea e curată.

Lasă Dómne focŭ și pară
Unde'i dorulŭ meu de-aseră,
Lasă Dómne focŭ și fumŭ
Unde'i dorulŭ meu de-acum.

*

Bată-te lelită bată
Douĕ dile dup'olaltă...
Nu te bată alte rele
Numai gândurile mele
Că ți-or fi bugătŭ de grele...
Și una din postulŭ mare
Că mĭ-ai fostŭ dragă prea tare.

*

Frundă verde și una
Rĕu mĕ dóre inima
C'am vĕdutŭ pe mândruța
In brațele altuia.

*

Ardă-te foculŭ gândacŭ
Mi-ai mâncatŭ frunda din fagŭ
Și pe omulŭ celŭ mai dragŭ.

*

Cine ne-a strica pe noi
Pe noi mândră pe-amêndoi
Aibă casa cucului
Și odichna vêntului.

*

Fă-mĕ Dómne ce me-i face
Pasĕre sĕ potŭ sbura
Preste pomii cei mărețĭ
La mândruța din Remețĭ.

*

Sĕraca inima mea
Multŭ înótă 'n voie rea
Multe rele o mai batŭ
Și diua și nóptea 'n patŭ!

*

Ardă-te focu nĕcazŭ
De copilŭ tinĕrŭ te-am trasŭ.
Te-oiu mai trage pân'odată
Și-apoi te-oiu lăsa 'n secretă.

*

Hori-re-așŭ horile'mĭ vinŭ
Nu potŭ hori de streinŭ;
Deși'sŭ streinŭ da'sŭ cu dorŭ
Dragostele mĕ omorŭ.

*

Vai de celŭ ce'șĭ lasă satu
Mâncă-'lŭ doru și bănatu
Că eu încă l'am lăsatŭ
Și pe mine m'au mâncatŭ
Până ce m'au mai gătatŭ.

*

Cucule mare dușmanŭ
Ți-am plătitŭ sĕ'mĭ cânțĭ unŭ anŭ,
Când fu pela Sânzaene
Ți-ai ascunsŭ clonțu în pene.

*

De când pruncuții mi-i crescŭ
Nicĭ anii nu prea rodescŭ;
Plugulŭ celŭ cu șese boi
Ajuns-a de'lŭ tragŭ cu doi.

*

Nu mĕ temŭ că oiu murĭ
Nicĭ pe apa Dunărei
Până vremea mi-a sosi.

*

Bĕtrânit'-am, bĕtrânitŭ,
Și de dile nu'sŭ de multŭ
Numai de cândŭ îsŭ făcutŭ.

scriere. Dela ḑiua pentru care vorŭ fi denunciate nu se vorŭ mai plăti interese după ele.

Mai este de observatŭ, că oficiile, unde suntŭ depuse aceste efecte dreptŭ garanţiă séu ca simple deposite, nu suntŭ obligate şi nicĭ nu îngrijescŭ de nicĭ o transacţiune.

Desbaterile asupra legii militare.

Em. *Ivanka* stărui cu hotărîre pentru dispoziţiunile legii privitóre la voluntarĭ, ḑicêndŭ că § 14 din lege nu e în contra constituţiunii.

Ferd. *Horanszky* critică proiectulŭ mai alesŭ din punctŭ de vedere financiarŭ, socotindŭ sporirea cheltuielilorŭ cu 5—6 milióne. Susţinŭ moţiunea lui Apponyi.

Ministrulŭ *Fejervary* ḑise, că sporulŭ de cheltuelĭ nu se urcă la milióne, ci la câteva sute de mii, căcĭ aci nu e vorba de o sporire a efectivului de pace. Când va fi necesitate d'a se urca acestŭ efectivŭ, ministrulŭ de rĕsboiu va aduce acésta cu bugetul înaintea delegaţiunilorŭ. Deşi contingentulŭ recruţilorŭ va fi mai mare, cheltuelĭ mai multe totŭ nu vorŭ fi, de aci înainte vorŭ fi mai mulţĭ ca până acum concediaţĭ înainte de a fi servitŭ activŭ 3 anĭ, după cum adecă în puterea capacităţii lorŭ au putută fi mai iute instruiţĭ. Ce privesce § 14, privitor la fixarea efectivului de rĕsboiu cu 800,000 şi la contingentulŭ recruţilorŭ pentru timpŭ de 10 anĭ, nu se póte ḑice că lovesce în constituţiune, pentru-că îi rĕmâne dreptulŭ de a încuviinţa contingentulŭ şi cheltuelile ca şi până acum. Relativŭ la voluntarĭ, ḑice că orĭ-ce voluntarŭ inteligentŭ póte învĕţa într'unŭ anŭ limba de serviciu. N'a fostŭ cuviinciosŭ sĕ vorbéscă Appony de cultură şi mai scie Dumneḑeu despre ce, pentrucă cea dintêiu datoriă e apĕrarea ţĕrii.

Stefanŭ *Tisza* vorbesce pentru proiectŭ. Situaţiunea cere banĭ şi ómenĭ, şi anume nu pentru o armată orĭ alta, „ci pentru noi înşine, pentru statulŭ ungurescŭ". § 14 nu e în contra constituţiei. Relativŭ la voluntarĭ ḑice, că esamenulŭ nu e aşa de strictŭ, dovadă deputaţii oficerĭ în reservă, cărora nu li-s'a cerutŭ cunoscinţa temeinică a limbei germane. Se ivescŭ vremurĭ grele, póte că cea din urmă rĕfuială e aprópe, şi în aceste lupte însemnătatea Ungariei în monarchiă şi în Europa va atêrna de mĕsura, în care tinerimea ungurésca îşĭ va face datoria.

Barlthasar *Horvath* ḑice, că primirea § 14 ar însemna sacrificarea de bunŭ voiă a uneia din cele mai esenţiale garanţii constituţionale, ce nu s'ar mai pute repara. Acestŭ paragrafŭ îngustéză drepturile representanţei poporului ungurescŭ. Jertfe în drepturĭ constituţionale însĕ nu e ertatŭ sĕ se aducă.

Secretarulŭ de statŭ *Gromon* ia în apĕrare proiectulŭ. O armată independentă, cum cere oposiţiunea, costă sume enorme şi e o uşurinţă a recomanda aşa ceva. Nu se potŭ refusa jertfele ce se cerŭ încă în timpŭ de pace pentru desvoltarea şi ridicarea destoiniciei de luptă a armatei. Dela tinerimea inteligentă se póte cu dreptŭ cuvêntŭ pretinde, ca sĕ se califice pentru rangulŭ de oficerŭ, şi avêndŭ voinţa o póte face într'unŭ anŭ. Limba germană e necesară, dovédă că locuitorii din comunele mai marĭ de lângă Tisa, comit. Bacĭ, îşĭ trimitŭ copii în comune germane în schimbŭ, pentru că în împrejurările nóstre cunoscinţa limbei germane e necesară chiar şi din punctŭ de vedere economicŭ. Mulţĭ părinţĭ mulţămescŭ, că copii lorŭ învĕţă în academia Ludovica şi limba germană.

Daniil *Iranyi* vorbesce pentru o armată ungurésca de sine stătătóre, chiar de ar costa mai multŭ. Elŭ nu e duşmanŭ alŭ limbei germane, dér e înjositorŭ pentru naţiune, ca unŭ Ungurŭ sĕ aibă nevoiă de o limbă streină pentru depunerea esamenului de oficerŭ, pentru înaintarea sa în propria'ĭ patriă.

Augustŭ *Pulszky* vorbi pentru proiectŭ. Voluntarii sĕ'şĭ facă datoria. § 14 nu involvă nicĭ unŭ periculŭ constituţionalŭ. Dreptulŭ de a vota contingentulŭ recruţilorŭ rĕmâne intactŭ. E de neînţelesŭ, cum póte cineva afla în proiectŭ unŭ atentatŭ în contra limbei unguresci. A căuta fără nevoiă gravamine constituţionale şi a aplica necuviinciosŭ drepturĭ, nu póte decâtŭ sĕ aducă în periculŭ patria. Aşa a fostŭ şi înainte de Mohaciu, când staturile au perdutŭ anĭ întregĭ timpulŭ cu certe nefolositóre, în locŭ d'a apĕra ţéra contra Turcilorŭ.

Pulszky a fostŭ fórte desŭ şi violentŭ întreruptŭ din partea oposiţiunei, aşa că şi preşedintele camerei a trebuitŭ sĕ intervină, precum şi ministrulŭ Tisza, care a ḑisŭ, că e straniu, că tocmai aceia, carĭ se provócă cu atâta zelŭ la drepturĭ constituţionale şi la libertăţĭ, uita că condiţiunea principală a orĭ-cărei libertăţĭ constituţionale este respectarea libertăţii opiniunei şi a vorbirei.

Orban vorbi pentru moţiunea lui Ugron şi pledă pentru o mai mare participare a industriei indigene la echipamentulŭ armatei.

Vadnay stărui pentru proiectŭ. Aci nu e vorba de o poruncă din Viena, ci de o poruncă a situaţiunii europene. Nu e dreptŭ a combate şi aḑi limba germană. Votéză proiectulŭ, pentru-că nu scie ce va aduce ḑiua de mâne.

Iusth ḑice, că au vorbitŭ ca Vadnay toţĭ câţĭ voescŭ se germaniseze Ungaria. E pentru moţiunea lui Ugron.

Ioh. *Asboth* apĕră proiectulŭ. Reforma instituţiunii voluntarilorŭ se baséză pe principiulŭ d'a purta deopotrivă sarcinele. Cei carĭ aspiră a fi oficerĭ, se cunóscă limba germană. § 14 nu involvă o vătĕmare a drepturilorŭ constituţionale. Stânga estremă se bage sémă sĕ nu fiă succesórá acelui partidŭ istoricŭ, care a dusŭ naţiunea la catastrofa dela Mohaciu

Komjaty e pentru moţiunea lui Ugron. Espectorările sale au făcutŭ pe preşedintele sĕ'lŭ admonieze de mai multe orĭ, ca sĕ nu nesocotéscă bunăcuviinţa parlamentară.

E. *Gaal* pledă pentru moţiunea lui Apponyi.

SCIRILE ḐILEI.

Boboteza în Sibiiu. Vinerĭ în ḑiua Botezului Domnului s'a făcutŭ sfinţirea apei în Sibiiu înaintea bisericei gr. or. din Iosefstadt. S'au datŭ şi onorurile militare de unŭ despărţĕmêntŭ din regimentulŭ 31 de liniă cu musica militară.

* * *

Doctorŭ în filosofiă. Ni se scrie din Lipsca, că d-lŭ *Vasiliu Saftu* din Braşovŭ a fostŭ promovatŭ în ḑiua de 7 (19) Ianuarie la gradulŭ de doctorŭ în filosofiă în urma esamenului oralŭ trecutŭ cu succesŭ şi pe basa tesei „Ein Vergleich der physischen Erziehung bei Locke und Rousseau."

* * *

Ciangăi cerşitorĭ. Din partea de susŭ a comitatului Zemplinŭ se scrie, că acolo a sositŭ o cétă de Ciangăi încărcaţĭ pe vre-o 10—12 căruţe. Erau atâtŭ de rupţĭ, scrie „E. H.", încâtŭ sdrenţele curgeau după ei, şi unii dintre aceştia abia mai puteau da semnŭ de viéţă de flămânḑiţĭ ce erau. Mamele cu copii în braţe cerşeau din casă în casă după câte-o bucată de pâne. Intrebaţĭ fiindŭ, ei rĕspunseră, că suntŭ dintre acei nefericiţĭ Ciangăi colonisaţĭ în părţile Dunării de josŭ, pe carĭ miseria i-a silitŭ sĕ ia lumea'n capŭ şi sĕ mérgă la cerşitŭ. Totŭ de asemenea sórte au parte şi coloniştii Ciangăi din Zemplinulŭ-superiorŭ, carĭ spunŭ, că lĭ-ar plăcé sĕ caute pe „principele Ciangăilorŭ", anume pe principele Odescalchi Artur, dér nu-lŭ sciu că unde locuesce. Ei spunŭ că acum n'au de gândŭ sĕ fugă din Ungaria, precum au făcutŭ cei mai mulţĭ soţĭ ai lorŭ, ci la primăvéră, după ce va începe lucrulŭ câmpului, se vorŭ duce érăşĭ în părţile Dunărei de josŭ. Foile unguresci îşĭ esprimă dorinţa, ca proprietarii de pămêntŭ din părţile acele ale Zemplinului, pe unde poporaţiunea s'a răritŭ în urma emigrărilorŭ la America, sĕ priméscă pe Ciangăi pe proprietăţile lorŭ, pentru ca aceştia sĕ nu mai fiă siliţĭ a vagabunda ca cerşitorĭ din o parte într'alta.

* * *

Defraudare. Intre funcţionarii Reuniunei de ajutorare a honveḑilorŭ s'a datŭ de urma unorŭ defraudărĭ. Anume s'a descoperitŭ, că funcţionarulŭ K. J. primesce cotisaţiunile de banĭ ale singuraticilorŭ honveḑĭ şi-i bagă în buzunarŭ, fără a mai da sémă despre ei. Asemenea primea acestŭ funcţionarŭ şi banii ce se trimiteau Reuniunei din provinciă, pe carĭ érăşĭ îi defrauda, ér protocólele le falsificase după cum i-o fi venitŭ mai bine la socotélă. Defraudantulŭ fù deocamdată suspendatŭ din postŭ. Se pare că la defraudare ar fi avutŭ şi alţĭ consoţĭ, ceea ce mai lămuritŭ se va sci după ce se vorŭ termina cercetările.

* * *

Colonisarea Secuilorŭ. După ce „patrioţii" ungurĭ au isprăvitŭ cu colonisarea Ciangăilorŭ, s'au apucatŭ acum sĕ coloniseze şi pe Secui. Inceputulŭ l'a făcutŭ contele Teleky Arvéd, proprietarŭ în comuna Troschen (Draso) din comitatulŭ Albei de josŭ, şi proprietarulŭ Csürös Jozsef din Dalia, carĭ au hotărîtŭ sĕ coloniseze pe proprietăţile lorŭ 11 familii de Secui, constătătóre din 40 de membri, carĭ se vorŭ muta câtŭ mai curêndŭ în „noua lorŭ patriă". Nicĭ după o miiă de anĭ n'au linişte, întocmai ca Jidovulŭ rătăcitorŭ.

* * *

Frica de dinamită. In urma atentatului cu dinamită contra vice-şpanului Szikszai Lajos din Zelau, a întratŭ, după cum se vede, mare frică între locuitorii de acolo. Poliţia, honveḑimea şi gendarmeria suntŭ puse la pândă, cârciumele se închidŭ peste nópte punctualŭ la ór le precise, va sĕ ḑică s'au luatŭ cele mai stricte mĕsurĭ pentru a împedeca eventuale pericule. Fóia ungurésca „Szilagy" dela 6 Ianuarie publicase şi unŭ apelŭ, în care se ḑice, că celŭ ce va descoperi pe făptuitorii atentatului cu dinamită va primi unŭ premiu de 200 fl. Se pare însĕ, că publicarea premiului n'a avutŭ efectŭ.

Fundaţiunĭ în 1888.

In articulii noştri „Amintirĭ din anulŭ 1888" la rubrica cu titlulŭ de susŭ n'amŭ amintitŭ o fundaţiune, despre care n'amŭ avutŭ nicĭ o sciinţă. Ne bucurămŭ că d-lŭ Dr. Alexandru Grama din Blaşiu aduce la cunoscinţa publicului şi acéstă fundaţiune, adresându-ne următórea scrisóre:

Blaşiu, 17 Ianuarie n. 1889.

Domnule Redactorŭ!

In Nr. 4 alŭ preţuitei „Gazeta Transilvaniei" din anulŭ curentŭ în interesantulŭ articulŭ intitulatŭ „*Amintirĭ din anulŭ 1888*" la rubrica „*fundaţiunĭ*" am observatŭ că nu s'a făcutŭ amintire de o fundaţiune din 1888, carea pentru împrejurările piului fundatorŭ merită cu deosebire a fi amintită cu onóre şi pietate. Fundaţiunea acésta este a fostului profesorŭ dela şcólele normale din Blaşiu *Parteniu Moldovanŭ* mortŭ la începutulŭ anului 1888 în etate de 37 anĭ şi constă din 1800 fl. v. a., din a cărorŭ procente suntŭ de a se da stipendie tinerimei studióse. Conformŭ dispoziţiunei piului fundatorŭ, fundaţiunea este de a se administra de cătră ordinariatulŭ Metropolitanŭ din Blaşiu.

Décă considerămŭ, că tênĕrulŭ acesta fundatorŭ, mortŭ prea de timpuriu, de-abia a funcţionatŭ ca profesorŭ vre-o 6 anĭ; décă mai considerămŭ şi puţinătatea salariului unui profesorŭ normalŭ, şi în urmă ajutórele cele multe ce le-a întinsŭ numeroşilorŭ sĕi consângenĭ mi serĭ, atuncĭ în adevĕrŭ că putemŭ ḑice, că fundaţiunea lui este adevĕratulŭ denariu alŭ vĕduvei din Sf. Evangeliă, pentru care Dumneḑeu pré bunulŭ credemŭ, că i va fi şi rĕsplătitŭ primindŭ nobilulŭ sĕu sufletŭ în sînurile sale cele vecînice, éră posteritatea este datóre a-i păstra suvenirulŭ cu pietate.

Rugându-vĕ sĕ aveţĭ bunătate a publica şirurile acestea în colónele preţuitei „Gazete" ca unŭ micŭ tributŭ de recunoscinţă adusŭ nobilei umbre a acestui tênĕrŭ fundatorŭ, mortŭ în flórea etăţii, şi încă a le publica cu atâtŭ mai vêrtosŭ, că din câtŭ 'mĭ este cunoscutŭ până acum nu s'a luatŭ notiţă în foile nóstre despre fundaţiunea acésta, sunt cu deosebită stimă

Dr. Alexandru Grama,
profesorŭ.

Cestiunĭ de interesŭ românescŭ.

Gherla, 3 (15) Ianuariu 1889.

Cu nespusă bucurie am cetitŭ în Nrulŭ 284 din anulŭ trecutŭ alŭ preţuitei nóstre „Gazeta Transilvaniei" escrierea de concursŭ alŭ despărţĕmêntului alŭ XI (Cluşiu) alŭ „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ", care despărţĕmêntŭ în adunarea sa generală ţinută anulŭ trecutŭ în Cluşiu a hotărîtŭ între altele multŭ folositóre a se împărţi câteva premii, anume două premii de câte dece florenĭ sĕ se dea duorŭ femei române din poporulŭ românŭ alŭ acelui despărţĕmêntŭ (comit. Cojocnei), mame de familii, care vorŭ documenta, că în anulŭ din urmă şi până la terminulŭ concursului tóte pânzăriile trebuinciőse în casa sa, precum şi tóte îmbrăcămintele trebuinciőse căsenilorŭ sĕi, începêndŭ dela albiturĭ până la cătrinţă şi altele au fostŭ ţĕsute şi făcute de dênsa şi de ai sĕi.

Pentru nimicŭ déră mai bunŭ, mai folositorŭ n'ar fi putută sĕ escrie concursŭ acelŭ despărţĕmêntŭ! Da, căcĭ mĕ dóre inima vĕḑêndŭ, cum poporulŭ românŭ îşĭ părăsesce portulŭ sĕu naţionalŭ străvechiu, care atâtŭ de acomodatŭ este climei acestei ţĕrĭ, care atâtŭ de pitorescŭ şi chiar admiratŭ este de străinĭ, pentru ca sĕ-lŭ schimbe cu portulŭ nădrăgarilorŭ dela oraşe.

Din cale afară mare nevoie ar fi de o astfeliu de escriere de concursŭ şi în comitatulŭ Solnoc-Dobâca chiar, unde cu părere de rĕu am observatŭ, că ţĕranulŭ şi ţĕranca română îşĭ schimbă portulŭ lorŭ minunatŭ de frumosŭ cu celŭ dela oraşe, streinŭ în cea mai mare parte.

Avêndŭ de a călĕtori în tómna an. trecutŭ pe linia căii ce duce de pe la Sĕlagiu prin Ciachi-Gârbău, Olpretŭ, la Deşŭ fără sĕ fi intenţionatŭ, am observatŭ, că prin satele prin care am venitŭ, ţĕrancele mare parte suntŭ îmbrăcate în nisce vestminte cumpărate de prin prăvălii (bolte) şi nu de ţĕsăturĭ de casă, cum d. e. în giurulŭ meu. Curiosŭ de acéstă împregiurare, într'o comună aşeḑată în o vale frumósă, Cernucŭ, anume, am statŭ loculuĭ şi dându-mĕ josŭ din căruţă făcuĭ întrebarea unei neveste, ce sĕ apropia de mine, că de ce ea şi celelalte din aceea comună pórtă vestminte fabricate de prin prăvălii, şi esprimându-mĭ părerea de rĕu de acéstă împregiurare, am cam ḑisŭ, că ţĕrancele de prin giurulŭ meu suntŭ mai harnice, că acele nu îmbracă decâtŭ vestminte de ţĕsăturĭ de casă, şi décă pórtă puţine de cele cumpărate de prin prăvălii, asta-i lucru rarŭ. Nu prea măgulită nevésta de acéstă observaţiune, îmĭ rĕspunse, că fabricatele de prin prăvălii îĭ costă mai puţinŭ, le cumpĕră eftinŭ şi apoi cu ţĕsutulŭ perde omulŭ atâta vreme, „altmintrelea avemŭ noi şi de acele, Domnişórule, déră nu prea le purtămŭ"! încheiă ţĕranca. Numai gândiţĭ — îĭ rĕspunseiu eu măhnitŭ, — că costă mai puţinŭ cele din prăvălii, déră nu este aşa, căcĭ în

de obşte vĕ costă mai puţinŭ cele ţĕsute de Dvóstră, pentru-că suntŭ mai ţiitóre, apoi şi aşa nu aveţĭ cu ce sĕ vĕ îndeletniciţĭ în decursulŭ ernei şi totŭ aşa mai departe; déră la despărţire nu m'am pututŭ rĕbda sĕ nu o îndemnŭ, ca sĕ nu lapede frumosulŭ portŭ naţionalŭ din acestea părţĭ. Ea mi-a rĕspunsŭ că la aşa ceva nicĭ nu se gândesce, s'o feréscă Dumnedeu, măcarŭ de-ar fi şépte Banfy fişpanĭ.

Depărtându-mĕ din Cernucŭ, mĭ-am adusŭ aminte de comunele române de prin comitatulŭ Sătmarului, pe unde necum sĕ îmbrace poporulŭ portulŭ românescŭ, dér nicĭ nu scie limba română. In véra anului trecutŭ călĕtorindŭ şi la Satumare, acestŭ oraşŭ şovinistŭ, în cale am trecutŭ prin mai multe comune românescĭ, mai stândŭ locului la câte unŭ preotŭ. Am observatŭ, că poporulŭ de pe aicĭ, mai alesŭ generaţiunea mai tinĕră, vorbesce în limba maghiară şi mai greu în limba română. Mi-a spusŭ unulŭ şi altulŭ, că poporulŭ de pe acolo mai bucurosŭ ascultă predică unguréscă, decâtŭ românéscă — respectŭ celorŭ ce facŭ escepţiune! Étă aci au adusŭ lucrulŭ ticăloşiile unorŭ Românĭ vĕnduţĭ streinului. Nu-i vorbă, nu este acésta în de obşte în întregulŭ Sătmarŭ, nu, căcĭ suntŭ conducĕtorĭ conşcii de sublima lorŭ chemare pe acolo; acolo este iubitulŭ nostru Dr. Lucaciu, acolo unŭ vrednicŭ Berinde, şi alţii şi alţii.

Aicĭ ar fi încă odată nevoie de escrierĭ de concursŭ pentru portulŭ naţionalŭ, pentru corurĭ bisericeşcĭ şi altele de acestea, chiar pentru cei carĭ vorbescŭ mai bine, mai corectŭ şi mai frumosŭ romănesce.

Ér acuma terminândŭ, o singură dorinţă aşŭ avé, ceeace este a tuturorŭ Românilorŭ de bine, ca preoţii şi învĕţătorii, adeca toţĭ fruntaşii şi inteligenţii comunelorŭ, care sc ţinŭ de acestŭ despărţĕmĕntŭ alŭ X, sĕ respândéscă acéstă escriere de concursŭ prin poporŭ până la celŭ din urmă bordeiu, îndemnându-lŭ sĕ lucreze indıstria naţională de casă şi sĕ nu iasă din portulŭ naţionalŭ străvechiu. Déră nu numai prin Cojocna, fără pe tóte locurile, unde suntŭ atacate obiceiurile străvechĭ, portulŭ şi caracterulŭ românŭ, precum şi celŭ mai scumpŭ tesaurŭ alŭ unui poporŭ de viéţă, limba, ca cu atâtŭ mai vĕrtosŭ şi cu mai multă sfinţeniă sĕ ţină la tóte acestea.

Se credemŭ, că preoţii şi învĕţătorii acestorŭ părţĭ atacate îşĭ vorŭ împleni tóte datorinţele lorŭ faţă de poporŭ şi atuncĭ tóte încercările de maghiarisare zadarnice au sĕ fiă. **A. B.**

Unŭ actŭ de recunoscinţă!

Copăcielŭ, Ianuarie 1886.

Ilustrităţii Sale D-lui Baronŭ Ursŭ c. r. colonelŭ în pensiune, Preşedintelui Comitetului fondului scolasticŭ alŭ fostului I Regim. de graniţă:

Nobilele simţĕminte, ce aveţĭ pentru naţiunea română, suntŭ înregistrate cu litere neşterse în Istoria nóstră naţională. Pre cariera militară v'aţĭ câştigatŭ laurĭ neperitorĭ sângerândŭ pentru patriă; éră în statulŭ retragerei alegêndu-vĕ scóla de terenŭ alŭ unei activităţĭ neobosite şi pline de abnegaţiune, v'aţĭ sacrificatŭ multŭ şi multŭ pentru dobândirea fondului nostru scolasticŭ grăniţărescu, aţĭ păşitŭ energicŭ şi giganticŭ pentru salvarea Românismului, aţĭ fundat, clăditŭ şi organisatŭ în multe comune scolĭ grăniţăreştĭ.

O astfelŭ de scólă grăniţărescă centrală aţĭ binevoitŭ a funda şi organisa şi în comună nóstră Copăcielŭ, aparţinetóre companiei a 10-a, éră în anulŭ espiratŭ aceeaşĭ scólă la speciala-vĕ stăruinţă s'a adaptatŭ din fundamentŭ cu aprópe 5000 fl. v. a. spese solvite din fondulŭ scolasticŭ, aşa că astădĭ suntemŭ ferciţĭ şi mândri a avé o scólă solidă şi corĕspundĕtóre în tóte privinţele recerinţelorŭ unei scolĭ moderne,

Ilustre Domnule Baronŭ! Ar fi nerecunoscinţă a trece preste sacrificiile avute cu adaptarea şi organisarea scólei nóstre în carea sute şi mii de odrasle române îşĭ vorŭ câştiga sciinţă şi cultură şi vĕ vorŭ binecuvênta şi glorifica la timpulŭ sĕu pentru clădirea ei.

Din parte-ne nu putemŭ rĕsplăti atâta bunătate, decâtŭ prin mulţămită şi recunoscinţă provenite din inimă curată. Permiteţi-ne déră sĕ vĕ urămŭ din sufletŭ: „Sĕ trăiţĭ Ilustre Domnule Baronŭ la mulţĭ anĭ! Dumnedeu bunulŭ ţină-vĕ încă multŭ în fruntea Comitetului administrativŭ spre înflorirea fondului, spre prosperarea învĕţământului şi spre mângăerea nóstră şi a tuturorŭ Românilorŭ de bine!

Suntemŭ în plăcuta posiţiune a face cunoscutŭ, că şi capulŭ bisericescŭ alŭ Vicariatului Făgăraşului, căruia aparţinemŭ, Reverendissimulŭ Domnŭ Vicariu Basiliu Raţiu, a binevoitŭ a cerceta Lunĭ în 26 Decemvre s. v. cu ocasiunea instalărei tinĕrului teologŭ absolutŭ, a D-lui Valeriu Comşia, de cooperatorŭ parochialŭ, scóla nóstră, a 'şĭ esprima mulţămirea sa pentru întréga întocmire a ei, şi nu şi-a pregetatŭ a îndemna poporulŭ adunatŭ, ca sĕ îmbrăţişeze cu tótă căldura posibilă scóla, ca pe uniculŭ institutŭ publicŭ de carele mai dispunemŭ noi Românii pre lângă sfânta biserică. Suntemŭ mândri, că şi acum în fruntea Vicariatului nostru avemŭ unŭ bărbatŭ, despre care suntŭ dovedĭ, că'i zace la inimă în gradŭ specialŭ causa scolară. Priméscă şi dênsulŭ mulţămitele nóstre cordiale.

Eforia scolară:

Ioan Popa Comşa,	Dimitriu Popŭ,
Parochulu Copăcielului	inv. dirig şi secret.
Presed. eforialu.	eforialu.

Literatură.

Preotulŭ Românŭ, diar bisericescŭ, scolastic şi literarŭ. Anul XV. Apare în Gherla odată pe lună în broşurĭ de câte $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ cóle şi costă pe anŭ 4 fl. seu 10 francĭ. Proprietarŭ, Redactorŭ şi Editorŭ *N. F. Negruţiu.* — Nr. 1 dela 1 Ianuarie conţine: Ioanŭ Fekete Negruţiu (portsetulŭ, viéţa şi activitatea lui); Studiu din Dreptulŭ canonicŭ, de I. Papiu; Despre Sacramentaliă; Predică pe sĕrbătórea Tăierei împrejurŭ a D-lui nostru Is. Christosŭ, de I. Boroşiu; Predică pe sĕrbătórea celorŭ trei Sfinţĭ Archierei, de Vasiliu Criste; Reminiscinţe din viéţa reposatului canonicŭ I. F. Negruţiu, de Ioanŭ Papiriu Popŭ; Bĕtrânulŭ Tobia (consilii practice), de A. C. Domşia; Casurĭ de resolvatŭ. Varietăţĭ.

Transilvania, fóia Associnţiunei transilvane. Anulŭ XII. Redactorŭ *George Bariţu.* Nr. 1—2 dela 1—15 Ianuarie conţine: 15 anĭ din activitatea Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ (fine). Familia la diferite popóre. Bibliografiă ca recensiune. Scirĭ dela şcóla superióră de fete cu internatŭ, înfiinţată de către Asociaţiunea transilvană. Literatură. Procese verbale ale comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ luate în şedinţele dela 1 şi 6 Decemvrie n. 1888, şi 4 Ianuarie n. 1889. Necrológe. Bibliografiă. Poşta Redacţiunei. Anunciu de prenumeraţiune.

Icona Sufletului. Carte de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ. Prelucrată şi edată, cu permisiunia Ordinariatului diecesanŭ gr. cath. de Gherla, de *Vasiliu Pătcaşiu*, preotŭ gr. cat. în Hotonaŭ. Ediţiunea a 2-a coresă şi amplificată. Tipărită în Gherla la Imprimeria „Aurora" 1888. — Acéstă carte, care conţine: rugăciunĭ pentru tóte ocasiunile de obsce, cântările după cele 8 viersurĭ la mânecatŭ, s. liturgie, înseratŭ, la înmormêntare, cununiă etc., îndrumărĭ din tipicŭ, 10 ilustraţiunĭ frumóse, — se póte prenumĕra dela autorulŭ în *Er-Hatvan*, p. u. *Tasnád-Szántó* (Selagiu). Câte unŭ esemplarŭ cu 50, 75 cr, cu 1 fl. 25 cr. şi 3 fl 20 cr. Dela 10 esemplare prenumĕrate deodată se dă unulŭ rabatŭ.

Dare de semă şi mulţămită publică.

Subscrişii venimŭ şi pe acéstă cale a aduce cea mai adêncă mulţămită următorilorŭ domnĭ locuitorĭ în oraşulŭ Brăila, în România, carĭ prin d-nii colectanţĭ C. C. Panţu şi Al. Căciulă s'au înduratŭ a contribui la uşurarea suferinţelorŭ nóstre causate prin incendiulŭ din 20 Iulie 1888 cu următórele sume:

Al. Căciulă 5 lei; A. Z. Nicozinescu 2 lei; Diam. Gheorghiu 1 leu; C. C. Panţu 2 lei; I. Purcărea 2 lei; B. Ţărca 2 lei: Nicolae I. Ţigoia 2 lei; Ionŭ I. Panţu 2 lei; Ioanŭ S. Munteanu 2 lei; Ioanŭ D. Şeitanŭ 2 lei; Ioanŭ Căciulă 1 leu; Costache Tomoşoiu 2 lei; Tanase R. Cârstocea 1 leu; Ioanŭ Al. Frateşiu 2 lei; Ioanŭ Bucşe 1 leu; N. I. Căciulă 2 lei; Gheorghe Furnică 2 lei; Tache P. Halcucŭ 2 lei; Fr. Barbu 3 lei; I. C. Panţu 2 lei; Ştefanŭ Beloiu 2 lei; G. Avesalonŭ 1 leu; Paşnicŭ Cetăţeanŭ 1 leu; C. I. Olteanu 1 leu; Ilie R. Bellu 1 leu; G. G. Belu 3 lei; Radu R. Góga 1 leu. — Totalŭ 50 lei.

Turcheşŭ (Săcele), 6 Ianuarŭ 1889.

Iacovŭ Aldea. **Mateiu Papucŭ.**
Bucurŭ Munteanu.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Viena, 22 Ianuarie. In cercurile diplomatice cele mai bine informate nu se scie nimicŭ despre pretinsa retragere a ambasadorului germanŭ.

Parisŭ, 22 Ianuarie. Camera a votatŭ unanimŭ noua lege militară.

Londra, 22 Ianuarie. Se vorbesce, că guvernulŭ englezŭ a datŭ cancelarului Bismarck sĕ'nţelégă lămuritŭ, că nu va suferi nicĭ o jignire a posiţiunei independente a Sultanului din Zanzibarŭ.

Chievŭ, 22 Ianuarie. Garnisóna de aci a fostŭ întărită în dilele din urmă cu patru escadróne de cazacĭ. Dela mijloculŭ lui Decemvre durézǎ neîntreruptŭ transporturile de recruţĭ din interiorŭ către graniţele vestice. Contingentulŭ recruţilorŭ e multŭ mai mare în anulŭ acesta decâtŭ în anii din urmă.

Bucurescĭ, 22 Ianuarie. Decretulŭ regescŭ de amnestiare a ţĕranilorŭ e salutatŭ în totă ţera cu viiă mulţămire.

DIVERSE.

Turnura desfiinţată. Dómnele din Chişineu, Basarabia, au hotărîtŭ sĕ nu mai pórte turnure. Iniţiativa lĭ-a venitŭ din Petersburg, unde aristocraţia rusă a întrodusŭ acéstă reformă. La tóte balurile carĭ s'aŭ datŭ în Chişineu dilele acestea dómnele şi domnişórele au fostŭ... fără turnură, şi cavalerii dicŭ că lipsa de turnure nu i-a făcutŭ sĕ găséscă pe dómnele mai puţinŭ frumóse şi elegante.

Somnulŭ pescilorŭ. Unulŭ din naturaliştĭ, şi anume englesul Carter, a făcutŭ, nu de multŭ, cercetărĭ fórte interesante asupra somnului pescilorŭ. Elŭ află, că printre pescii, carĭ trăescŭ în apele dulcĭ, d. e. crapulŭ, linulŭ, precum şi alţĭ pescĭ, dormŭ periodicŭ ca şi celelalte animale de pe uscatŭ. Totŭ astfeliu şi mulţĭ pescĭ de mare suntŭ cuprinşĭ mai multŭ séu mai puţinŭ de somnŭ. Carter arată mai departe, că ştiuca nu dórme mai de locŭ, séu de totŭ rarŭ. Schimbările meteologice au mare influinţă asupra somnului pescilorŭ. Ei dormŭ totŭ atâtŭ de bine diua câtŭ şi nóptea.

Finanţele Rusiei. In bugetulŭ rusŭ pentru anulŭ corentŭ veniturile suntŭ arătate la 861,300 000 ruble, rămăşiţele anului trecutŭ la 4,000,000, veniturile extraordinare la 9,300,000 şi activulŭ disponibilŭ în casele statului la 20,400,000 ruble. Totalulŭ veniturilorŭ va fi prin urmare de 895,100,000. Cheltuelile ordinare vorŭ fi de 856,800,000. Expunerea de motive a ministrului atribue buna stare a finanţelorŭ politicei de pace, de care se conduce împĕratulŭ.

Din viéţa lui Al. Dumas. Marele romanţierŭ era fórte darnicŭ; mulţĭ abusau de dărnicia lui. Intrĕ alţii era unulŭ, care după ce s'a împrumutatŭ mereu dela Dumas şi nu'i da nicĭ odată îndĕrĕtŭ, apoi nu se sfia sĕ'lŭ atace, pătimasŭ şi nedreptŭ, de câte orĭ publica unŭ romanţŭ séu representa o piesă. Iutr'o di acestŭ domnŭ întâlnesce pe Dumas pe stradă şi îi întinde mâna. Dumas bágă mânile în buzunarŭ şi îi întórse spatele. — „Dér de ce nu'mĭ dai mâna. Alexandre?" îi dice amiculŭ. — „La ce sĕ ţĭ-o mai dau? Nu vedĭ că e gólă?" îi rĕspunde romanţierulŭ

Fabrica de tunurĭ Krupp. In Germania a apărutŭ o carte asupra d-lui Alfred Krupp şi a usinei de Essen. Din acéstă carte se vede câtŭ de încetŭ mergeau lucrurile la începutŭ şi câte greutăţĭ trebuia sĕ întêmpine fabrica, a cărei înfiinţare datéză din anulŭ 1811. Până la 1811, se póte dice că ea a vegetatŭ. In 1833, fabrica n'avea decâtŭ numai 9 lucrătorĭ; în 1848, nu numĕra decâtŭ 72. Astădĭ usina Krupp are 20,960 lucrătorĭ, din carĭ 13,726 întrebuinţaţĭ la fondarea dela Essen; mai adăugêndŭ încă familiile lucrătorilorŭ, 73,769 persóne trăescŭ din munca ce se face la acestŭ stabilimentŭ. Din acéstă cifră, 24,139 persóne locuescŭ chiar în casele fabricei. Usina consumă dilnicŭ 2,735 tone de cărbunĭ şi 11 marĭ cuptóre producŭ pe di 600 de tone de fontă.

Victimele frigului. Diarele din Odessa spunŭ de unŭ trenŭ pornitŭ din Tiflisŭ, opritŭ în drumŭ de zăpadă şi în care au muritŭ 14 călĕtorĭ de frigŭ, până ce şefulŭ staţiunii apropiate a pututŭ sĕ ajungă până la convoi cu o grupă de lucrătorĭ. Incidente de felulŭ acesta au fostŭ pe lângă Baku, Poti şi Ecaterinenburgŭ, în regiunea munţilorŭ Uralĭ. Se urcă la două sute numĕrulŭ totalŭ alŭ călĕtorilorŭ, carĭ au pieritŭ ast-felŭ în crsulŭu sĕptĕmânii trecute, pe teritoriulŭ rusescŭ.

Necrologŭ.

Dr. Atanasiu Sandor, în numele sĕu şi alŭ fiei sale Anna măr. Pecto, precum şi în numele ginerelui sĕu Dr. Lazar Pecto, advocatŭ în Deva, şi a nepoţilorŭ şi nepótelorŭ: Valeriu, Eugeniu, Olivia, Aurelia, Iulianŭ, Anna şi Vilma, cu inimă dureróså insciinţéză mórtea fiă ertatei **Iuliana Sandor născ Fruscha,** a neuitatei sale soţii, resp. mamă, sócră şi bună, în urma unei scurte, dér marĭ suferinţe, în 17 l. c. séra la ½9 óre, în anulŭ 64 alŭ vieţii sale, şi alŭ 47-lea de căsătoriă fericită. Osemintele reposatei se vorŭ înmormênta în 19 l. c. la 2 óre după ameadŭ în cimiteriulŭ gr. or.—Fiă-i ţĕrêna uşóră! *Aradŭ*, în 18 Ianuarie 1889.

* * *

Jalnicii: soţie, surorĭ, nepoţĭ, nepóte, vĕrŭ, verişóre, pĕtrunşĭ de cea mai profundă durere pentru perderea pré iubitului lorŭ soţŭ, frate, unchiu şi vĕrŭ, **Niculaie I. Petrovitz** în etate de 61 anĭ încetatŭ din viéţă la 3 Ianuarie 1889, şi vĕ rógă sĕ bine-voiţĭ a asisita la ceremonia funebră, care se va oficia Joi, la óra 1 p. m. la domiciliulŭ decedatului, strada Tudorŭ-Vladimirescu nr. 11, de unde cortegiulŭ va porni la cimitirulŭ Şerbanŭ-Vodă (Bleu). Bucurescĭ 1889.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 20 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.22	Vĕnd.	9.23
Argintŭ românescŭ -	„	9.10	„	9.15
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.50	„	9.52
Lire turcescĭ - - -	„	10.80	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.80	„	9.88
Galbinĭ .	„	5.60	„	5.65
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ - - -	„	126.—	„	127.—
Discontulŭ - - - -	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	101.50
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	93.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	145.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	98.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	116.80
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	105.20
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.20
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.20
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.20
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.60
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.80
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - - - - - - -	125.75
Renta de hârtiă austriacă - - - -	82.50
Renta de argintŭ austriacă - - - -	83 15
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.75
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	141.75
Acţiunile băncei austro-ungare - -	885.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	313.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	311.60
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	$5.67\frac{1}{2}$
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.50
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	59.05
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	120.60

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovu la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Brașovu:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Brașovŭ la *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reșnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădeșel			4.58	6.38
Clușiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriș	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vințulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiușŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blașiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copșa mică	4.09			2.19
Mediașu	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighișora	5.45			3.59
Hașfaleu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Agostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Brașovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timișŭ	2.53			
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persone	Trenŭ accelerată	Trenu mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timișu			1.45	
Brașovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apața	5.37		8.14	
Agostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Hașfaleu	8.36		10.24	
Sighișora	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediașu	10.37		11.47	
Copșa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blașiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiușŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vințulŭ de susu	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirișŭ	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Clușiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădășelŭ	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireșŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rev	9.53	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	3.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradu		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovațŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulișŭ	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Berzava		6.28	7.55
Soborșinŭ		7.25	8.42
Zamu		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăștia		11.09	11.37
Șibotu		11.39	12.—
Vințulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiușŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotŭ	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicica	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamu	4.44	8.11	
Soborșinŭ	5.30	8.46	
Berzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulișu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaț	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică		2.29	4.35
Șeica mare		3.02	5.05
Lomneșŭ		3.46	5.46
Ocna		4.18	6.17
Sibiiu		4.42	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu		8.50	10.—
Ocna		9.17	10.24
Lomneșŭ		9.45	10.50
Șeica mare		10.20	11.20
Copșa-mică		10.49	11.45

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Mirașteu	5.21	12.36	5.53
Oșorheiu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oșorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Mirașteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.51	2.02	12.06
Cheța	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Hațegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Banița	11.50	6.40
Petroșenĭ	12.30	7.12

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Nemeth-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timișóra	9.12	9.02

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Nemeth-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradŭ	9.27	8.17

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Mureșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Mureșŭ-Ludoșŭ	4.40
Țagu-Budatelecŭ	8.02
Bistrița	— —

Bistrița-Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	— —
Țagu-Budatelecu	9.41
Mureșŭ-Ludoșŭ	1.11

Sighișóra—Odorheiu

Sighișora	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	5.38
Sighișóră	9.16

Notă: Numerii încuadrațĭ cu liniĭ gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ